Mastocytóza a alergie na jed blanokřídlého hmyzu

Martina Vachová, Petr Panzner, ÚIA

Mastocytóza je vzácné onemocnění charakterizované zmnožením žírných buněk. Existuje řada forem, od benigních kožních až po formy systémové. Pacienti s jakýmkoli typem mastocytózy často vykazují příznaky, které jsou důsledkem uvolňování mediátorů z žírných buněk. Mezi celkové příznaky mohou patřit hypotenze, opakovaná synkopa, návaly zčervenání, bolesti hlavy, svědění, bolesti břicha, dyspepsie. K uvolnění mediátorů může dojít jak IgE, tak non IgE mechanismy. Při systematicky prováděném vyšetřování pacientů s alergií na hmyzí jed se zjistilo, že mastocytóza se vyskytuje u řady z nich. U pacientů s alergií na hmyzí jed se proto důrazně doporučuje provádět screeningové vyšetření (měření hladiny tryptázy + vyšetření kůže) k vyloučení mastocytózy. Pacienti s alergií na hmyzí jed, kteří současně trpí mastocytózou, jsou ohroženi zvlášť závažnými, život ohrožujícími reakcemi po bodnutí. Často se u těchto pacientů setkáváme s negativitou standardních diagnostických testů (specifické IgE, kožní testy). Přínosnější se u nich pro potvrzení IgE senzibilizace k hmyzím jedům jeví test aktivace bazofilů. Při potvrzení alergie je u těchto pacientů plně indikována specifická imunoterapie, kterou většina pacientů s mastocytózou snáší bez systémových projevů. Vzhledem k několika případům úmrtí po bodnutí hmyzem po ukončení imunoterapie se u pacientů s mastocytózou doporučuje doživotní léčba vakcinou.